

บทบรรณาธิการ

สุดยอดคุณภาพคนที่พึงประสงค์ในอนาคต ตอนที่ 2 : ผู้เชี่ยวชาญในทักษะของนวัตกรรมพลิกผัน (Mastering the Skills of Disruptive Innovators)

บทบรรณาธิการของวารสาร EMI เคยนำเสนอเรื่อง สุดยอดคุณภาพคนที่พึงประสงค์ในอนาคต ตอนที่ 1 ว่าด้วยดีเอ็นเอนวัตกรรมพลิกผัน ตามผลการวิจัยของเจฟ ไดเออร์ (Jeff Dyer) และคณะ เมื่อ ค.ศ. 2019 ว่าคือทักษะ 5 ทักษะที่มีมาแต่กำเนิด ผู้ที่สามารถพัฒนาทักษะดังกล่าวได้ในระดับสูง สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันที่เรียกว่า Disruptive Innovation จึงเรียกทักษะดังกล่าวว่า ทักษะของนวัตกรรมพลิกผัน (Disruptive Innovator's Skills)

ในฉบับนี้จึงขอนำเสนอลักษณะสำคัญของผู้เชี่ยวชาญในทักษะของนวัตกรรมพลิกผัน ดังนี้

1. ทักษะการคิดเชื่อมโยง เป็นทักษะที่สำคัญที่สุดของนวัตกรรม เพราะเป็นการคิดที่ช่วยให้นักพบความคิดใหม่ หรือนวัตกรรม โดยการเชื่อมโยงสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกัน (unrelated) รวมทั้งการนำความรู้จากหลากหลายวิชา การจินตนาการ การคิดเชิงออกแบบ และประสบการณ์ที่สั่งสมจากทักษะเชิงพฤติกรรม 4 ทักษะ คือ ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการสังเกต ทักษะเครือข่าย ทักษะการทดลอง
2. ทักษะการตั้งคำถาม เป็นพฤติกรรมช่างสงสัย อยากรู้ อยากเห็น ตั้งคำถามจากสิ่งรอบตัวว่าทำไมจึงเป็นอย่างที่เห็น เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานะเดิม (status quo) จุดมุ่งหมายของการตั้งคำถามคือ การแสวงหาคิดใหม่ เช่น ไม่ทำแบบเดิมได้หรือไม่ จะเป็นอย่างไร ทำแบบใหม่ได้หรือไม่ วิธีการที่นิยมใช้ในการพัฒนาทักษะนี้คือ การระดมคำถาม (questioning storming) โดยการเขียนคำถามเกี่ยวกับสิ่งรอบตัวในการทำงานทุกวัน วันละหลาย ๆ คำถาม พร้อมทั้งเปิดใจกว้างสำหรับคำถามจากการใช้ทักษะการสังเกตและทักษะเครือข่าย
3. ทักษะการสังเกต เป็นพฤติกรรมช่างสังเกตโลกและสิ่งรอบตัวอย่างพิถีพิถัน ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (gain insight) เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโลกและลูกค้าผู้รับบริการ ทำให้เกิดความคิดใหม่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ
4. ทักษะเครือข่าย เป็นพฤติกรรมตรวจสอบความคิดใหม่ของตนกับความคิดของเครือข่ายปัจเจกบุคคลที่มีภูมิหลังหรือมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงความคิดใหม่ของตนให้เกิดนวัตกรรมที่ดีที่สุด และได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง

5. ทักษะการทดลอง เป็นพฤติกรรมชอบสำรวจตรวจสอบเพื่อหาประสบการณ์ใหม่มาสร้างสรรค์ความคิดใหม่ ออกแบบนวัตกรรม สร้างต้นแบบนวัตกรรม แล้วนำไปทดลองและทดสอบทั้งในห้องปฏิบัติการและภาคสนามโดยผู้ใช้บริการ เพื่อนำผลการทดสอบมาปรับปรุงนวัตกรรมให้ดีที่สุด

การจัดการศึกษาที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในอนาคตที่มีความจำเป็นต้องขับเคลื่อนประเทศด้วยนวัตกรรม จึงต้องมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะของนวัตกรรมพลิกผัน กลยุทธ์สำคัญที่เป็นปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาทักษะของนวัตกรรมพลิกผันคือ การเปลี่ยนพื้นที่การเรียนรู้ (learning space) ให้เป็นพื้นที่สร้างนวัตกรรม (maker space)

ศาสตราจารย์ ดร.พฤษี ศรีบรรณพิทักษ์
ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ